

Sygn. akt I ACa 303/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Piotr Wójtowicz (spr.)
Sędziowie :	SA Lucyna Świdarska-Pilis SA Anna Bohdziewicz
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2012 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy ze skargi M. P.

przeciwko "O'C. - M. K. i D. K." Spółce jawnej w L.

o uchylenie wyroku sądu polubownego

na skutek apelacji przeciwnika skargi

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 15 lutego 2012r., sygn. akt I C 605/11

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 303/12

UZASADNIENIE

M. P. wniósł o uchylenie wyroku Sądu Polubownego do spraw D. Internetowych przy (...) Izbie (...) z dnia 23 kwietnia 2011 r. z tym uzasadnieniem, że został pozbawiony możliwości obrony swoich praw przez uniemożliwienie mu ustosunkowania się do przeprowadzonych przez ten Sąd z urzędu dowodów oraz że rozstrzygnięcie przekracza granice zapisu na sąd polubowny, a także że zaskarżone orzeczenie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku publicznego.

O'C. M. K., D. (...) Spółka Jawna w L. wniosła o oddalenie skargi i zarzuciła, że podnoszone przez skarżącego zarzuty są bezzasadne, a przeprowadzone przez Sąd postępowanie nie naruszało jego regulaminu.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy uchylił skarżony wyrok sądu polubownego i orzekła o kosztach. Przytoczył Sąd następujące motywy swego rozstrzygnięcia:

Z zapisów na sąd polubowny z dnia 15 listopada 2010 r. i z dnia 10 grudnia 2010 r. wynika, że strony wyraziły zgodę na rozstrzygnięcie sporu dotyczącego nazwy domeny (...) na podstawie postanowień regulaminu Sądu Polubownego do spraw D.Internetowych.

We wniesionym przez przeciwniczkę skargi pozwie żądała ona stwierdzenia, że M. P. w wyniku rejestracji nazwy domeny "(...) naruszył jego prawa, nie precyzując jednak, na czym miałyby owo naruszenie polegać. W toku postępowania przed sądem polubownym M. P. złożył wniosek o przesłuchanie go na okoliczność ustalenia, że korzysta z domeny (...) jako osoba fizyczna, która nie prowadzi działalności gospodarczej. Mimo zgłoszonego wniosku nie został przesłuchany, a jego wniosek o przesłuchanie nie został oddalony, przeprowadził natomiast Sąd Polubowny wymienione w piśmie znajdującym się na karcie 82 dowody w z urzędu aktach sądu polubownego. Treść tego pisma nie koresponduje z dołączonymi do akt sądu polubownego wydrukami ze stron internetowych, które znajdują się na kartach od 72 do 79.

Regulamin Sądu Polubownego do spraw D. Internetowych przy (...) Izbie (...) w art. 23 ust. 2 nakazuje arbitrowi umożliwienie stronom przedstawienia ich stanowisk w sprawie. Natomiast art. 25 ust. 4 regulaminu stanowi, że arbiter może wydać orzeczenie na podstawie zebranego materiału dowodowego, jeżeli żadna ze stron nie skorzystała z możliwości przedstawienia dodatkowych dowodów w terminie przedstawionym przez arbitra. Zamknięcie postępowania może nastąpić dopiero po upływie tego terminu, o czym wprost stanowi art. 29 ust. 1 regulaminu.

Skarżonym wyrokiem sąd polubowny stwierdził, że M. P. w wyniku rejestracji i używania domeny internetowej naruszył prawa powoda w świetle art. 43 k.c. w związku z art. 23 i 24 k.c. oraz art. 296 ustęp 2 pkt 2 Prawa własności przemysłowej. W uzasadnieniu orzeczenia sąd polubowny powołał między innymi dowody, na których oparł rozstrzygnięcie, w tym wydruk rzutów stron internetowych z okresu od lipca 2001 r. i oraz wydruk z bazy danych online KRS dla spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Skarga podstawę znajduje w art. 1206§1 pkt 4 k.p.c. i w art. 1206§1 pkt 2 k.p.c. Sąd Polubowny w trakcie postępowania nie zachował wynikających z treści regulaminu podstawowych zasad postępowania. W szczególności sąd polubowny nie dopuścił i nie przeprowadził dowodu z wysłuchania stron, mimo że w zakreślonym terminie stosowny wniosek dowodowy został przez skarżącego wniesiony. Tym samym sąd uniemożliwił skarżącemu odniesienie się do dowodów dopuszczonych i przeprowadzonych z urzędu, przy czym o dopuszczeniu i przeprowadzeniu tych dowodów skarżący dowiedział się dopiero z treści uzasadnienia skarżonego wyroku. Tym samym zamknięcie przez sąd polubowny postępowania nastąpiło z naruszeniem art. 29 ust 1 regulaminu, albowiem przed zamknięciem postępowania Sąd Polubowny miał obowiązek umożliwić stronom zapoznanie się z przeprowadzonymi z urzędu dowodami i obowiązek wysłuchania stron, o czym stanowi art. 25 ust 4 regulaminu.

Uchybienia te skutkowały koniecznością uchylenia skarżonego wyroku.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach przywołał Sąd normę art. 13§2 k.p.c. w związku z art. 98 k.p.c.

W swojej apelacji od opisanego wyżej wyroku przeciwniczka skargi zarzuciła naruszenie art. 1206§1 pkt 2 k.p.c. i art. 1206§1 pkt 4 k.p.c. oraz wadliwość ustalenia, że sąd polubowny nie dochował podstawowych zasad postępowania, że doszło do naruszenia prawa skarżącego do obrony i że wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania pozwanego jest równoznaczny z wnioskiem o przesłuchanie stron. W oparciu o te zarzuty wniosła o zmianę wyroku przez oddalenie skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego i o zasądzenie na jej rzecz od skarżącego kosztów procesu za obie instancje.

Skarżący o uchylenie wyroku sądu polubownego wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz od przeciwniczki skargi kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja odnieść musi skutek, acz nie ze wszystkimi podniesionymi w niej argumentami i zarzutami przyjdzie się zgodzić.

Przede wszystkim bezzasadnie apelująca zarzuca wadliwość poczynionych w sprawie ustaleń w tym sensie, że zarzuty jej zmiernają nie tyle do podważenia ustaleń, ile do wysnutych z nich przez Sąd Okręgowy wniosków, że doszło do naruszenia regulaminu postępowania przed sądem polubownym, lub do oceny, że wniosek skarżącego o jego „wysłuchanie”, winien był prowadzić do dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron, te kwestie tymczasem przynależą nie do sfery ustaleń faktycznych, a do sfery prawnej, konkretnie zaś do prawa procesowego. Podnoszenie przez apelującą w taki sposób sprzeczności istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego jest zatem w istocie tożsame z podniesionym przez nią zarzutem obrazy norm art. 1206§1 pkt 2 i 4 k.p.c., ten zaś zarzut jest nie do odparcia.

Wbrew tezie Sądu Okręgowego ani prowadzenie dowodów z urzędu, ani zaniechanie dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron nie naruszało przepisów regulaminu Sądu Polubownego do spraw D. Internetowych przy (...) Izbie (...), a tym bardziej nie dawało podstaw do stwierdzenia, że ów Sąd Polubowny uniemożliwił pozwanemu przed niego M. P. obronę jego praw w toczącym się postępowaniu, i to niezależnie od tego, że materiał uzyskany w drodze prowadzenia dowodów z urzędu arbiter wykorzystał także dla potwierdzenia podnoszonych przez tego pozwanego twierdzeń.

Zgodnie z art. 1184§1 k.p.c. strony mogą uzgodnić zasady i sposób postępowania przed sądem polubownym, co uczyniły przez zaakceptowanie podanego im do wiadomości regulaminu Sądu Polubownego do spraw D. Internetowych przy (...) Izbie (...). W takiej sytuacji postępowanie polubowne toczy się według zasad regulaminowych, a arbiter nie jest w jego prowadzeniu związany przepisami Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu dowodowym. Jedyny wymóg, jaki stawia ustawa, to wynikający z art. 1183 k.p.c. obowiązek równoprawnego traktowania stron oraz wysłuchania stron i umożliwienia im przedstawienia swoich twierdzeń oraz dowodów na ich poparcie. Wysłuchania nie należy utożsamiać z dowodem z przesłuchania stron, które zawsze winno odbywać się ustnie przed organem orzekającym; może ono także przybrać formę złożenia pisemnych oświadczeń co do przedmiotu postępowania, takie oświadczenia tymczasem pozwany P. nie tylko mógł złożyć, ale i złożył. W tym kontekście za pozbawione znaczenia uznać przyjdzie oczywiście błędne stanowisko arbitra, który odmowę przesłuchania pozwanego motywował niedopuszczalnością jednoczesnego występowania przez niego i w charakterze strony, i w charakterze świadka. Zwrócić należy w tym miejscu uwagę na pominięte przez Sąd Okręgowy przepisy regulaminu, które dla oceny prawidłowości postępowania polubownego mają istotne znaczenie. Art. 25 ust. 1 stanowi, że o wnioskach dowodowych strony arbiter rozstrzyga na podstawie własnego przekonania. Z kolei art. 25 ust. 3 wyraźnie przewiduje możliwość dopuszczenia w postępowaniu polubownym dowodu z urzędu. Niewymienienie w nim dowodu z wydruków stron internetowych nie oznacza, że takiego dowodu z urzędu nie można dopuścić i przeprowadzić, reguluje on bowiem przede wszystkim kwestię wzywania osób na rozprawę, badanie dowodów z zawartości Internetu tymczasem dokonywania wezwań nie wymaga.

Wywody powyższe prowadzą do wniosku, że w postępowaniu przed Sądem Polubownym do spraw D. Internetowych przy (...) Izbie (...) nie doszło do uchybień, które mogłyby prowadzić do wniosku, że pozwany P. pozbawiony był możliwości obrony swych praw lub że nie zostały zachowane podstawowe zasady, nie było zatem wskazanych przez Sąd Okręgowy przesłanek przewidzianych w unormowaniach art. 1206§1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Brak wskazanych przez Sąd Okręgowy przesłanek do uchylenia wyroku Sądu Polubownego do spraw D. Internetowych przy (...) Izbie (...) nie oznacza, że zaistniały warunki do wydania rozstrzygnięcia reformatorskiego i oddalenia skargi. Uszło uwagi Sądu Okręgowego, że pozwany P. w swej skardze o uchylenie wyroku sądu polubownego powoływał się

także na inną podstawę, jaką miało być przekroczenie granic zapisu na sąd polubowny, co mieściłoby się w podstawie przewidzianej w normie art. 1206§1 pkt 1 k.p.c., w myśl której można żądać uchylecia wyroku sądu polubownego, jeżeli brak był na taki sąd zapisu. W sprawie niniejszej granice zapisu wyznaczone były treścią złożonego przez powodową Spółkę Jawną pozwu. Spółka ta domagała się stwierdzenia, że pozwany P. w wyniku rejestracji domeny internetowej naruszył jej prawa, Sąd Polubowny do spraw D. Internetowych przy (...) Izbie (...) tymczasem stwierdził, że do naruszenia prawa powódki doszło i wskutek zarejestrowania domeny, i wskutek jej używania. W efekcie tego niedopatrzenia Sąd Okręgowy nie odniósł się w ogóle do tego elementu skargi, co każe uznać, że w tym elemencie nie rozpoznał istoty sprawy, co zaś z kolei prowadzić musiało do uchylecia wydanego przezeń wyroku i do przekazania mu sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy w pierwszym rzędzie ustali Sąd Okręgowy granice zapisu na sąd polubowny, w szczególności zaś na podstawie już zgromadzonego w sprawie materiału i na podstawie ewentualnie dalszego materiału, jeśli strony taki zaoferują, oceni, czy używanie domeny, o którym orzekł Sąd Polubowny do spraw D. Internetowych przy (...) Izbie (...), mieści się w pojęciu rejestracji domeny i w zależności od tej oceny rozstrzygnie o zasadności skargi. W razie stwierdzenia, że problematyka używania domeny wykracza poza granice zapisu na sąd polubowny, będzie miał Sąd Okręgowy na uwadze, że nie musi to prowadzić do uchylecia całego skarżonego przez pozwanego P. wyroku, a jedynie tę jego część, która wydana została z przekroczeniem granic zapisu.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 13§2 k.p.c. w związku z art. 386§4 k.p.c. i art. 108§2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.